

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

Volandus Abbas XXVII. ordinatur Anno Domini MCCLXXVI. & præfuit annis
tribus, mensibus quatuor, diebus novem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38573

Joannes
Abbas hu-
jus Mona-
sterij xxvi.
hoc anno
mortuus
est.

Anno etiam prenotato bello Bohemico jam peracto, ultimâ die mensis Septembris moritur Joannes hujus Monasterij Hirsaugiensis Abbas, in numero & ordine Prælatorum sextus atque vicimus, diurnâ febrium ægritudine solutus, anno Regiminis sui XI. mense tertio, & die sexto decimo, ætatis autem Sexagesimo, & supra. Vacavitque Abbatia diebus octo.

De Volando hujus Monasterij Hirsaugiensis Abbate X X V I I. qui præfuit annis tribus, mensibus quatuor, diebus novem, & gestis illius temporis.

Volandus
fit Abbas
hujus Mo-
nasterij
xxvii.

Post mortem Joannis vicissimi sexti hujus Monasterij Abbatis convenerunt fratres pro electione novi pastoris ad locum, Capitularem, nonâ die mensis sequentis obitum sepulti, hoc est, Octobris, in festo videlicet sancti Dionysij Martyris, anno prenotato, præmissisque de consuetudine præmittendis, ad electionem solito more processerunt. Votis igitur singulorum scrutatis, major pars Congregationis in Volandum Monachum consensit, eumque in Abbatem elegit, quem & reliqui majoribus cedentes in pastorem animarum suarum unanimiter assumpserunt. Volandus itaque per Conventum electus, & per Fridericum de Bolanden Episcopum Spirensem confirmatus ac benedictus præfuit huic Monasterio non satis providè annis III. mensibus IV & novem diebus. Fuit enim homo laborum impatiens, plus otio & convivijs deditus, quàm Juri Pastoralis & Monasterij necessitatibus: quare triennio in Abbatia peracto, curam cum dignitate ad arbitrium Conventus resignavit. Alemannus patriâ fuit, honestis ac liberis parentibus natus; qui adolescens in præsentis Cœnobio Monachus factus, moribus vixit inventis. His enim temporibus Monachi nostri Ordinis longè recesserant à puritate regulari, erâtque miseræ tempus, in religione sancta non religiosè vivere: & habitum perfectionis absque sanctimonia portare. Unde postquam Regularis observantiæ fervor in Monachis cepit deficere, nunquam inopia rerum temporalium cessavit deformitatem vitæ Claustralium comitari usque in præsentem diem.

Patria Vo-
landi, Ale-
mannia.

MCCLXXVII.

Hartman-
nus Rudol-
phi filius in
Rheni sub-
mergitur.

Anno Volandi Abbatis primo Indiæ. Romanorum V. Hartmannus Rudolphi Regis Germaniæ secundo genitus filius, adolescens corporali dispositione pulcherrimus: nec minus animi dotibus cumulatus, ingenio subtilis, & prudentiâ singularis, de quo magnam sibi Respublica promittebat utilitatem: cum equo se minus cautè Rheni fluctibus non procul à Basilea committeret, aquarum impetu rapitur: & cum enatare non posset armatus, in profundum demersus interiit. Cujus miserabile corpus in majori Ecclesia urbis Basileensis (non sine lacrimis multorum) sepultum est.

Joannes
Papa domo
cadente
moritur.

Eodem anno Joannes Papa XXI. qui sibi (ut paulò superius dictum est) longos vitæ promiserat annos, dum ludens Viterbij magnifica resideret in aula, domicilium subito cecidit, & eum cum familiaribus oppressit.

Post

Post cujus interitum Apostolica Sedes aliquandiu vacavit, dissensione Patrum. Tandem in Pontificatu Romano successit electione Cardinalium, Nicolaus, ejus nominis tertius, & præsuit Ecclesiæ annis tribus, mensibus ix. diebus xx. quo postea defuncto, vacavit Apostolica Sedes mensibus ferme quinque.

Nicolaus
fit Papa, hujus
nominis Tertius.

Anno prænotato Volandus Abbas hujus Monasterij de consensu Fratrum suorum non parvæ utilitatis bona vendidit & alienavit: decimarum partem mediam apud Elmendingen, & circa oppidum Wyl, Abbati & Conventui Albenfis Cœnobij Ord. Cisterciensis in perpetuam vendidit possessionem, & pecuniam partim Creditoribus dedit, partim consumpsit.

Eodem anno Henricus de Finstingen Archiepiscopus Trevirorum arcem Berncastel ad Mosellæ ripas novam à fundamentis construxit, & villam propè adjacentem muris circumdans in oppidum commutavit, fortissimumque reddidit, & invincibile hominum æstimatione constituit. Est enim & oppidum, & Castellum utrumque situ firmissimum, ab oriente, meridie, & septentrione montibus altissimis circumseptum: ab Occidente Mosella præterfluit, quam eo loco nemo sine navigio transire potest. Distat autem Berncastel à Trittenham patriâ meâ milliaribus III.

Arx Bern-
Castel con-
struitur.

Anno præsignato Eberhardus Ecclesiæ Wormatiensis Episcopus Romam profectus in Italia moritur, cujus Corpus in Germaniam relatum à familiaribus, in Monasterio Cisterciensis Ordinis Otterburg dictum sepelitur. Cui Fridericus in Pontificatu Wormatiensi succedens præfuit annis vi.

Fridericus
fit Episcopus
Ecclesiæ
Wormatiensis.

Eodem anno in die S. Heriberti Archiepiscopi Colonienfis, Wilhelmus Comes Juliacensis, cum tribus filiis suis & cccc. lxxviii. armatis, Regale oppidum ad Aquaigrani de sero circa horam nonam occultè intravit, animo & intentione ut oppidum caperet, & noctu sibi subiceret in odium Regis Rudolphi. Cujus introitum ubi Cives perceperunt, & ejus metu non auderent armati procedere in publicum, secretè parietes domorum suffoderunt ad invicem coherentium, & per foramina quæ fecerant, de multis domibus in unum plures eorum occultè convenerunt armati. Cùmque numero se crederent hostibus majores, in publicum turmatim exeunt, reliquos Cives convocant, simulque irruentes in Adversarios, ipsum Comitem Wilhelmum cum tribus filiis ejus, & tota militia interficiunt usque ad unum.

Comes Ju-
liacensis
Aquaigrani
occupat.

His peractis Sigefridus Colonienfium Archiepiscopus (qui dudum graves cum Wilhelmo Comite inimicitias & dissensiones habuerat) confederatus Aquensibus, magnum contraxit exercitum, ingressusque Comitatum Juliacensem, omnia rapinis & ignibus devastavit, castella, munitiones, villas, & oppida cepit, quotquot potuit, & suæ potestati subjugavit, nec quidquam in toto illo Comitatu dimisit intactum, quod armis non tentaret.

Contra quem Brabantia Dux collecto suorum exercitu processit ad bellum, quanquam nihil memoriâ dignum commiserit; considerans enim virium suarum non parem esse cum adversarijs mensuram, & quòd ante multitudinem tanti exercitus, quem Archiepiscopus produxerat, sine periculo suorum stare nullatenus posset, mutatâ sententiâ simul atque consilio retrocessit: prudenter agens, quippe qui maluit populum suum esse salvum, quàm perire.

Dux Bra-
bantia
contra Ar-
chiepisc.
Colon. du-
xit exerci-
tum.

E

Dura-

1711

An Hirsau

75 II
S.V
18

Concordia
per Legatos
Martini
Papæ con-
firmata
fuit.

Duravit ista Concertatio in quartum annum, quousque tandem Romanus Pontifex, Martinus IV. qui Nicolao Papæ tertio immediatè successerat, vices suas interposuit rogatus, & missis nuntijs dissidentes ad pacem & concordiam revocavit, Anno Dominicæ Nativitatis, MCCLXXXI. sub ea scilicet conditione, quòd Archiepiscopus Comitatum hæredibus Wilhelmi Comitis occisi totum dimitteret, cum omnibus & singulis ad eum Jure pertinentibus.

Parti Obla-
tionum rrr.
in Aquil-
grani Co-
mitibus da-
tur Juliaci.

Inter Cives verò Aqueses & eorum amicos, quos occiderant, gravissima dissensio fuit: quæ & ipsa per Apostolicæ Sedis Commissarios tali fuit moderamine sopita. Jus præsentandi seu instituendi Præpositum Ecclesiæ Collegiatæ B. MARIE semper Virginis in Aquilgrano, quod eatenus pertinuit ad ejusdem Urbis Senatam, Comitibus de Juliaco dare in perpetuum compulsi sunt. Tertiam quoque partem oblationum, ad eandem Ecclesiam cedentium, quæ juris fuit Senatùs, Comites Juliaci similiter affecti sunt. Aliarum verò partium altera cedit Præposito, altera in usum Ecclesiæ convertitur.

Udalricus
de Argenti-
na Ord.
Prædicato-
rum multa
scripsit.

Claruit his temporibus apud Germanos Udalricus de Argentina Ord. Fratrum Prædicatorum S. Dominici, Alberti Magni quondam auditor atque Discipulus, vir in divinis scripturis eruditus, & ejus Philosophiæ, quam Peripateticam vocant, non ignarus; qui memoriam sui varijs lucubrationibus reddidit immortalitati semper obnoxiam. Extant ejus super sententias libri iv. Opus quod prænotavit, Summam Theologiæ, volumen unum. De Anima, liber unus, & varij sermones ad Clerum & populum. De cæteris, quæ scripsit, nostras nihil incidit manus.

Thomas
Brabantinus
Ord. Præd-
icatorum
plura scri-
psit.

Thomas etiam Brabantinus ejusdem Ordinis FF. Prædicatorum, magnique Alberti olim discipulus, vir doctus & eruditus, hæc ipsa tempora docendo & scribendo apud nostros Germanos haud mediocriter illustravit. Scripsit inter multa de natura & Proprietatibus Apum, opus Mysticum, & miraculis suâ tempestate in Germania factis referentum, quod Bonum Universale prænotavit, libros duos. De Rerum natura librum unum. Vitam cujusdam S. Christianæ, lib. i. & alia plura, quæ ad me non venerunt. Ferunt eum Græci sermonis habuisse noticiam, & plura fecisse latina.

MCCLXXVIII.

Castellum
Bickeln-
heim Eccle-
siæ Mogun-
tinae ven-
ditur.

Anno Volandi Abbatis secundo, Indict. Roman. sextâ, Henricus Comes à Spanheim Castellum suum Bickelnheim cum omnibus ad ipsum pertinentibus, Wernhero Archiepiscopo Moguntino vendidit in perpetuum Jus Ecclesiæ memoratæ, pro mille & quadringentis Marcis denariorum Aquesum. Quæ venditio Joanni Spanheimensi Comiti, Henrici germano usque adeò displicuit, quòd non diu postea (licet cum damno suo non modico) bellum Archiepiscopo indixit.

Nicolaus
Papæ hoc
anno eligi-
tus, & sedit
annis iii.

Eodem anno, quod supra per occasionem anticipanter præmissimus, posteaquam Joanne XXI. vitâ defuncto, Sedes Apostolica vacasset aliquot mensibus, tandem Cardinales necessitate compulsi pro Electione novi Pontificis in unum convenerunt; & post multas variasque disceptationes Joannem Cajetanum patriâ Romanum ex nobili Urbinorum familia natum, in Pontificem elegerunt: qui Nicolausejus nominis Tertius est nuncupatus, & præfuit annis tribus, mensibus ix. dieb. xx.

Fuit

Fuit autem Nicolaus iste vir magnæ prudentiæ, ingenio subtilis, eloquio dulcis, facundus, & ad persuadendum, quidquid voluisset, satis idoneus. consilio cautus, & in omni actione constans, atque præcipuus, moribus integer, & in omni conversatione sua singulari virtute synce- rus; in conferendis Dignitatibus & beneficijs Ecclesiasticis viros doctos & eruditos semper prætulit imperitis, quantumlibet nobiles essent, vel potentes. Brevi tempore sui Pontificatûs plura magnificè gessit, nihilque præterijt, quod animi magnitudinem cunctis facere potuit manifestam. De sua familia Ursinorum Reges duos creare statuerat, alterum in Etru- ria, alterum verò in Longobardia, sed morte præventus neutrum creavit.

Anno prænotato divini honoris contempti miserabile factum con- tigit, quod & litteris commendatum accepimus, & posteritatis memoriæ in his Annalibus commendamus. Trajectum superius est oppidum ad litus Mosæ fluminis constructum, quod *Mastrich* vulgariter nuncupamus, in quo & Corpus S. Servatii primi Tungrorum Episcopi venerabile habe- tur. Ibi homines levioris animi, quàm deceat Christianos, numero ferè ducenti hoc anno, die mensis Junij xvii. super pontem Mosæ fluminis memorati choream ducebant, ineptis motibus & saltationibus animorum levitatem declarantes. Contigit interea Sacerdotem Corpus Dominicum etiam sanctis Angelis venerabile manibus deferentem ad infirmum neces- sariò transire per pontem. At vanissimi homines illi cernentes per me- dium sui (ut ita dicam) transeuntem Presbyterum, & sacrosanctum Cor- pus Domini manibus portantem, neque intermiserunt Choræas: neque Salvatori nostro ullam exhibuerunt reverentiam. Sed contemptum sui non diu dissimulavit altissimus. Mox enim ut Presbyter cum sequenti- bus venerabile Sacramentum transferat, contractus in flumen pons deci- dit, & chorizantes simul cum intuentibus, omnes usque ad unum impetus aquarum suffocavit.

His quoque temporibus præsentem Wormatiensi Ecclesiæ Friderico Pon- tifice, Dirolphus miles quidam Deo sincerè devotus, cum liberos non ha- beret, de consensu Agnetis devotæ Conjugis suæ, Christum & ejus Castis- simam genitricem cupiens omnium bonorum facere hæredes, novum in villa Hocheim extra muros Wormatienses construxit Cœnobium; in quo moniales posuit Ord. Fratrum Prædicatorum. Opere tandem consum- mato, Ecclesiam in memoriam & honorem Domine nostræ semper immaculatæ Virginis Mariæ per dictum Præsulem fecit consecrari: Mo- nialibusque introductis, & de omnibus vitæ necessarijs copiosè provisus, unicam quam habebat filiam Domino Deo in eodem loco perpetuò in Virginitate servituturam solemniter obtulit.

Claruit his fermè temporibus Gerhardus Monachus sancti Quintini de Insulis, oppido Flandriæ oriundus: homo tam in divinis scripturis, quàm in seculari litteratura egregiè doctus, ingenio promptus & clarus eloquio, qui multa scripsit, non contemnendæ lectionis, quibus nominis sui memoriam cum laude transmisit ad posteros. E quorum numero feruntur subjecta. Historiæ translationis Spineæ Coronæ Domini, & partis sanctæ Crucis de Constantinopoli ad Galliam, liber unus. De mi- raculis divinâ miseratione factis ad sepulchrum Divæ Elisabeth in Mar- purg Hassorum lib. 1. Officium de eadem sancta Matrona & Cantus ad

Chorizan-
tes super
Pontem
Mosæ non
venerantus
Corpus
Domini.

Pons ceci-
dit, & Cho-
rizantes
submer-
guntur.

Cœnobium
in Hocheim
propè Wor-
matiam à
Dirolpho
construi-
tur.

Gerhardus
Monachus
S. Quintini
vir claris-
simus.

Opuscula
Gerhardi,
& Lucæ
brationes
ejusdem.

omnes Horas composuit. Epistolarum ad diversos librum similiter unum edidit. Sermones quoque non paucos & conscripsit & dixit ad populum. Sed & alia plura lucubrâsse dicitur: quæ hæctenus ad nostræ lectionis notitiam non venerunt.

MCCLXXIX.

Dissensio
fit inter Ni-
colam Pa-
pam & Ca-
rolum Apu-
lie.

Anno Volandi Abbatis III. Indict. Roman. septimâ. Inter Nicolaum Papam III. & Carolum ex Comite Andegavenfi & Provinciæ Regem Apuliæ Siciliaque graves discordiæ fuerunt subortæ, quarum duæ potiores causæ ferebantur. Altera quòd Carolus ipse post Conradi junioris interitum (de quo supradictum est) confirmatus in Regno paulatim Romanam capit devastare Ecclesiam, ejusque Pontifices persequi, & suo Dominio subjicere terras & Jura S. Petri. Altera verò displicentiarum causa fuit, quòd tempore Electionis Papæ Nicolai, Carolus ipse Rex conclavi præfidens manifestè impudentèque Cardinales precibus & minis sollicitaverat, ut ex Gallicanis, non ex Italicis Pontificem eligerent.

Quæ res Nicolao Pontifici usque adeò displicuit, quòd ejus, quamdiu postea vixit, nunquam poterat oblivisci. Unde Vicariatum Etruriæ, quem illi Romani Pontifices (non sine injuria præeminentia Imperialis) commiserant, ab eo rursus abstulit: impulsus se asserens per Rudolphum Germaniæ Regem, cujus epistolam Carolo legendam exhibuit: in qua Rudolphus Rex inter alia sic Papæ scripserat: Quòd exercitui Christianorum in Siria posito auxilium ferre nec posset, nec deberet, quandiu Carolus occuparet Etruriam. Ferunt tamen hanc Rudolphi sententiam Nicolai Pontificis industriâ precibusque fuisse subornatam: ut justam videretur habere causam.

Papa Ru-
dolphum
Regem à
voto pere-
grinationis
absolvit.

Nihilominus verum constat, Rudolphum ægrè satis tulisse, quòd Carolus administraret Etruriam in præjudicium Imperij, manifestamque injuriam, fuisseque animo placatum erga Pontificem, quòd illum Vicariatu dejecisset. Unde posthæc quasi delinitus mente, Pontifici & sancto Petro Romandiolam & Exarchatum Ravennæ in perpetuam contulit possessionem, quæ prius ad Imperium pertinebant. Quo Pontifex beneficio lætus Rudolphum à voto Cruciatæ, quod Papæ Gregorio in Concilio Lugdunensi dudum fecerat, absolvit.

Inter Archi-
episcopum
Moguntinum
& Comitem
in
Spanheim
dissensio.

Eodem anno, postquam dissensiones & lites, quæ versabantur inter Wernherum Archiepiscopum Moguntinum: & Joannem Comitem in Spanheim, nemo extinguere posset: contractis undique copijs ambæ se partes paraverunt ad bellum. Causam belli paulò antedictam ex parte, restat ut prius totam explicemus. Mortuo ante biennium Simone Comite in Spanheim, duo filij ejus Johannes & Henricus in divisione paterni Comitatus aliquantulum discordare cœperunt: quorum natu major Joannes (cui & Pater moriturus Comitatum regendum comiserat) homo ferrox, inquietus & nimis promptulus ad arma (licet uno pede claudicaret) cum Henrico fratri condescendere in parvo despiceret, ex Germano sibi adversarium fecit. Henricus autem sciens, quòd cum fratre viribus æquis certare non posset, ad Wernherum Archiepiscopum Moguntinum confugiens, ejus patrocinium adversus Germanum invocavit & obtinuit. Subjecit enim & se, & omnia sua defensionem dictæ Ecclesiæ Moguntinæ: acceptisque in beneficium singulis annis pro stipendio militari ab Archiepiscopo

Henricus
Comes se
submitit
Archiepi-
scopo.

episcopo viginti Marcis denariorum Aquensium ministerialis illius factus est. Castellum insuper Bichelenheim, quod parum distat à Spanheim, cum omnibus ad ipsum pertinentibus (ut anno diximus transacto) sepe dictæ Ecclesiæ Moguntinæ vendidit, & à Comitatu penitus abalienavit.

Quod factum Comiti Joanni Germano ejus nimium displicuit, & quemadmodum hanc venditionem impedire posset, varia mente cogitavit. Inprimis ergo precibus animum Pontificis emollire studuit, & ut receptâ pecuniâ emptionis, quam offerebat, sibi Castellum fratris, ut legitimo hæredi restitueret, instantius rogat. Verùm ubi preces contemni sensisset, minas addidit: sed cùm nihil proficeret his omnibus, tandem se hostem Archiepiscopi designavit, factâque incursione crebrius terras Ecclesiæ rapinâ, ferro, & igne vastare cœpit.

Anno igitur præscripto Wernherus Archiepiscopus memoratus non ferens diutius incommoda plebis suæ, copias contraxit, & magnum exercitum contra Joannem comitem destinavit. At verò Comes jam antea paratus exercitui Pontificis cum suis viriliter occurrit, secum habens Fridericum Comitem Rheni de lapide, Emichonem Comitem de Liningen, Hartmannum Comitem de Feihingen, Philippum Comitem de Kazenelenbogen, & plures alios.

Conveniunt itaque hi duo Exercitus in pugnam, in campo latissimo haud procul à villa Sprelingen, quæ uno à Cruciniaco miliario distat, & mox bellum committitur, in quo diu anceps Marte fuit pugnam, & plures ab utraque parte ceciderunt, postremò tamen exercitus Episcopi victoriam obtinuit. Capti fuerunt in eo prælio Comes Rheni, Comes de Liningen, Comes de Feihingen, & Comes de Kazenelenbogen prius nominati, Comes verò de Spanheim equi velocitate salvus evasit multis suorum peremptis. Duravit ista contentio non minus biennio, donec tandem Rudolpho Rege vices interponente suas concordia inter eos reformata est, ut infra dicemus.

His quoque temporibus magna contentio fuit inter Episcopum Wirzburgensem Orientalis Franciæ Ducem, & Cives Regalis oppidi Rotenburg cis Thuberam ratione Judicij, quod Provinciale vocant, Germanicæ Landtgricht. Nam Pipinus quondam Rex Francorum Anno Dominicæ Nativitatis DCCLII. Indiæ Roman. quintâ per S. Bonifacium Archiepiscopum Moguntinum in Regem unctus & consecratus in urbe Sæffionum coram tota Congregatione Principum Regni Francorum de omnium consensu Beato Burchardo Wirzburgensium Primo Episcopo, episcopi Ecclesiæ & successoribus in perpetuum donavit urbem Wirzburg unacum Ducatu Franciæ Orientalis simul, & potestatem exercendi Judicium provinciale per totam Diocesim suam sine cujusquam impedimento vel contradictione.

Verùm successu temporis nonnulli Cives Regni Germanici hoc Judicium subterfugere tentantes, varijs medijs exemptionem clandestinam à Regibus Germanis impetrarunt in detrimentum & præjudicium Ecclesiæ memoratæ. Inter quos Rotenburgenses proprium sibi Judicium Provinciale à Rudolpho Rege impetrarunt. Quod tamen deponere coacti sunt per Episcopum Berchtoldum de Sternberg, litterasque Regales desuper exponere.

Joannes Comes de Spanheim, hostem se scribit Archiepisc.

Joannes Comes de Spanheim bello tu peratur, & fugit.

Inter Episc. Wirzburgensem & Rotenburgenses contentio.

Judicium Provinciale Wirzburgensi Episcopo Pipinus dedit.

Wirzburg

An Hirsau

70. II
S.V
15

Rhinberg,
Caſtellum
prædonum
deſtruitur.

Anno etiam prænotato Wernherus Archiepiſcopus Moguntinus ſæ-
peditus Caſtellum Rhinberg haud longè à Rheno propè Lorch, de quo
latrones paſſim exeuntes prædas & ſpolia ſine miſeratione pauperum
exercebant, in terram miſſis exercitiis ſuis obſidione vallavit, expu-
gnatúmque tandem cepit, & ſubmiſſo igne funditus evertit.

Anno eodem prænotato tanta frumentorum copia in Sueviæ parti-
bus crevit, ut modius ſiliginis unus pro duobus ſolidis Hallenſium eme-
retur: modius verò ſpeltæ pro viginti Hallenſibus: modius autem avenæ
pro Hallenſibus ſedecim. Vini etiam maxima copia fuit, ita ut meſura
pro uno ſolido venderetur.

Henricus
Comes de
Veldenz
ſe Miniſtrū
faterur Ec-
cleſiæ.

Eodem anno Henricus Comes de Veldentia Trevereniſis Diœceſis
ſe & ſuos hæredes cum Wernhero Archiepiſcopo Moguntino in perpetu-
um confœderavit per litteras manifeſtas atque patentes, in quibus ſe
Moguntinæ Eccleſiæ dapiferum recognoscit atque vaſallum: quare ſe
merito ejuſdem Eccleſiæ fidelem atque devorum perpetuò pollicebatur
fore manſurum. Auxilium quoque tam ſuum, quàm ſuorum eidem
promiſit Archiepiſcopo, contra quoscuſque injuriatores præſtaturum,
& nullis propterea laboribus parcendum. Hoc ipſum Comiti ſimiliter
promiſit memoratus Archiepiſcopus.

MCCCLXXX.

Volandus
Abbas
XXVII.
hujus Cœ-
nobij reſi-
gnat Offi-
cium.

Hoc anno Dominicæ Nativitatis, qui fuit IV. Volandi Abbatis
Hirſaugienſis inchoatus. Indiſtione Romanorum octavâ, conſiderans ipſe
Volandus, quòd Monafterio ſibi commiſſo propter malitiam temporum
utiliter præſidere non poſſet, gravi mentis dolore concutitur, & non pa-
rum in ſecreto cordis anxiatur. Magna etenim fratres rerum preſſit
inopia, & parva conſuum annalium reſtabat ſubſtantia: alieni denique
æris preſſura non mediocriter ejus animum affligebat, quia non habebat,
unde vexationem hanc omnium peſſimam redimeret. Concilio igitur
amicorum habito Abbatiam reſignare ſtatuit, propterea quòd ſe pau-
pertatem non poſſe relevare Monafterij certiffimè recognovit. Unde ut
pacem haberet à laboribus, quos tolerare non potuit, Abbatiam ad volun-
tatem Conventûs anno prænotato die menſis Januarij quartâ decimâ li-
berè reſignavit, & non diu ſupervixit.

De Craſſthone hujus Monafterij Hirſaugienſis Abbate XXVIII. qui præfuit annis tredecim, die- bus xx. & geſtis in illo tempore.

Craſſtho ſic
Abbas Hir-
ſaugienſis
XXVIII.

Anno igitur Dominicæ Nativitatis prænotato milleſimo du-
centefimo octogefimo, Indiſtione Romanorum octavâ
menſis Januarij die quintâ decimâ, Monafterij hujus Abbatiam
poſt Volandi reſignationem vacante, Prior & Fratres, qui
Electiõni debuerant intereſſe, convenerunt ad locum Capitularem, ac
longum de ordinatione Paſtoris habuere conſilium; tandem poſt multos
& varios tractatus Craſſto Monachus ejuſdem Congregationis, & major
eo tempore Cellerarius à principali parte Conventûs in Abbatem eligi-
tur,